

навчання передбачає появу нових методів навчання, а саме: змішане навчання, перевернуте навчання, адаптивне навчання, активне навчання. Розвиток цифрової компетентності студентів стає першочерговим завданням і сприяє покращенню результатів навчання в цифровому освітньому середовищі.

Отже, сучасні цифрові рішення відкрили нові траєкторії розвитку освіти, включаючи цифрові інструменти, які дозволяють застосовувати нові методики навчання. Процес цифровізації має супроводжуватися широкомасштабними змінами в закладі вищої освіти, а також інвестиціями та постійним розвитком цифрової компетентності усіх учасників освітнього процесу.

ЛІТЕРАТУРА

1. Модернізація освіти в цифровому вимірі. Монографія / за наук. ред. Н. Морзе, О. Буйницької. Київ. 2021. 300 с.
2. Henseruk H. Digital transformation of the educational environment of the university / H. Henseruk, B. Buyak, V. Kravets [et al.]. E-learning: Innovative Educational Technologies, Tools and Methods for E-learning: Monograph. Katowice: STUDIO NOA, 2020. Vol. 12. P. 325–335.

Віктор СІТКАР

*Кандидат психологічних наук, доцент, доцент кафедри психології розвитку та консультування Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
Sitkarv@gmail.com*

Степан СІТКАР

*Кандидат психологічних наук, викладач кафедри машинознавства та транспорту Тернопільського національного педагогічного університету імені Володимира Гнатюка
Тернопіль, Україна
Sitkarv@gmail.com*

«РЕДАН» - СПЛАНОВАНА ІНФОРМАЦІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА СПЕЦОПЕРАЦІЯ ПРОТИ УКРАЇНИ ЧИ ІДЕНТИЧНІСТЬ МОЛОДІ З КУЛЬТУРНИМ АНІМЕ СВІТУ?

Україною шириться субкультура з росії ПВК «Редан», учасники якої вдягаються у чорний одяг та влаштовують масові бійки в громадських місцях. Аналіз інформаційних українських джерел виявив, що наприкінці лютого 2023 року поліція попередила такі дії агресивних підлітків у

більшості українських містах. До того ж, у м. Тернополі теж помітили прихильників агресивного російського руху «ПВК Редан». Днями цей рух почав проникати з росії в Україну. Під виглядом флешмобу вони провокують масові бійки серед підлітків, пише Файне місто [2]. Зокрема, 28 лютого 2023 року, кількох прихильників «ПВК Редан» помітили в Тернополі. Очевидці публікували відео з ТЦ «Орнава». Вони взяли свій «образ» з аніме: чорний одяг, зображення павуків і цифри 4.

Виникає питання «*До чого тут аніме?*»? Річ у тім, що назву «Геней Редан» (Трупа тіней) має кримінальна організація з аніме-серіалу «Мисливці на мисливців» (Hunter x Hunter). Саме звідти так звані представники «ПВК» взяли фірмову атрибутику: символ павука – відмітна особливість «Геней Редан». Кожен член банди бунтівників має таке татування і порядковий номер: від 1 до 13.

Блогер та викладач японської мови Борис Мороз підтверджує, що першоджерелом субкультури є японські аніме «Hunter x Hunter», але додає, що російський рух, запозичивши цю естетику, «створив власну революційну ідеологію»: «У її серці лежить ідея про те, що неформали, які отримували «люлів» від гопників та ультрас, можуть зібратися гуртом та самі «виписати люлів» будь-кому. Тепер купа українських підлітків носить одяг з павуком та цифрою 4 (бо саме такий номер був у героя аніме, якого наслідують) і урізноманітнює собі дозвілля», – пише Б. Мороз [5]. Проте, у поліції вважають, що це «спроба російських пропагандистів провести чергову інформаційно-психологічну операцію та використати дітей для дестабілізації внутрішньої ситуації в Україні» [2].

Зазначене вище і спонукало нас глибше проаналізувати специфіку цієї субкультури та дослідити, чи існує небезпека потрапити під негативний вплив цього руху дітям у Тернополі та всій Україні?

Виклад основного матеріалу. Аналіз передісторії виникнення цього руху виявив, що інформація про новий рух почала активно розповсюджуватись у медіа та соціальних мережах після масового затримання підлітків у ТРЦ великих міст росії. Тільки в одному з ТРЦ москви за один вечір затримали 300 людей. Причиною арештів стали масові бійки, які, за даними росЗМІ, влаштували представники нової молодіжної субкультури – «ПВК «Редан».

Молоді люди також називають себе «павуками», зображення яких з цифрою 4 носять на одязі. Підлітки вважають себе «неформалами», і стверджують, що не мають жодного стосунку до військових формувань, а «ПВК» (за аналогією з сумнозвісним «ПВК «Вагнер» пригожина)

назвалися «по приколу». До того ж, представники субкультури «редан» можуть носити картаті штани, надають перевагу чорному одягу.

Утім, підлітки себе кримінальною групою не вважають. У соціальних мережах стверджують, що представники спільноти виступають проти «біляфутбольних фанатів та уродженців Кавказу й мігрантів». При цьому «редани» заявляють, що вони «не пригнічують людей через їхню релігію чи національність». У соціальних мережах протиставляють «реданів» так званим «оффнікам» – представникам протилежної субкультури, які є прибічниками «грубої сили». Водночас пропагандистські російські ЗМІ стверджують, що «редани» – це «психологічна операція України, яка радіє бійкам в російських ТРЦ» [2].

Як зазначає начальник ювенальної превенції управління превентивної діяльності головного управління Національної поліції в Тернопільській області П. Тихович, «Буквально тиждень перед тим, як рух з'явився у нас, його вперше зафіксували в російській федерації. І там дійсно були великі побоїща, коли одна група людей нападала на інших людей, і навіть було зафіксовано два факти смерті дітей» [3].

Основна дія, яку проводять реданівці – вони збираються великою групою в людних місцях і там бешкетують. Водночас, на противагу «Редану» утворилися ще одна молодіжна течія «Антиредан». Хлопці та дівчата нападають один на одного і влаштовують масові бійки. Подібні зборища «реданівців» та «антиреданівців» вже відбувалися в Україні. Зокрема, в Києві, Житомирі, Хмельницькому. Ба більше, прибічників руху «Редан» виявили і в Тернополі. Хлопці створювали телеграм-канали і там обговорювали можливі зустрічі.

Щодо вищезазначеного, одинадцятикласник Сергій Видра розповідає, що такі канали чи відео побоїщ постійно йому висвітлює в соціальних мережах. Хлопець відзначає, що усі канали з тематикою «Реданів» закриті, так просто не можливо переглянути про що там йдеться. Проте працівники ювенальної превенції Тернопільської області знайшли один з таких каналів в Телеграм. Перша картинка, яка потрапляє на очі – це як невідомі представляють до голови хлопця пістолет. Тернопільський підліток каже, що це відео з росії [3].

На те, як швидко поширюється цей рух в Україні вказує той факт, що на Київщині вже виявили 160 груп в телеграм-каналах так званої ПВК «Редан». Про це повідомив очільник поліції Київської області А. Небитов в ефірі телеканалу «РАДА». За його словами, у цих групах перебуває біля 1600 учасників. «По 500 об'єктах вже були перевірки. Організатори

встановлені, із ними проведено профілактичні бесіди». Наразі, поліція продовжує профілактичні заходи серед молоді – зазначив А. Небитов [1].

Щодо зазначеного, психологи стверджують, що підліткам, на гачок такої субкультури, потрапити досить легко. Особливо в час інформаційних технологій, адже достатньо лише один раз відкрити чи пошукати інформацію про цей рух і всі соціальні мережі будуть вибірково пропонувати все про «реданів». Саме тому, за досить короткий час існування, ПВК «Редан» рух встиг дістатися України, сутички фіксували у декількох містах нашої держави. Зокрема, учасників редан-субкультури вже помітили у Харкові, Києві, на Закарпатті (Ужгороді, Мукачеві), в Івано-Франківську, Одесі, Вінниці, Львові, Дніпрі та Полтаві.

Намагаючись зрозуміти глибше, «що таке ПВК «Редан», нами проаналізовано інформаційні джерела, і виявлено, що – це не військова компанія, а агресивна молодіжна субкультура, прихильники аніме, що влаштовують масові бійки. Молоді люди одягають футболки та світшоти із зображенням павуків і цифри 4, що є відсилкою до аніме Hunter x Hunter [6]. Крім того встановлено, що «Редан» з'явився у росії у вересні 2022 року. Учасники рф спілкуються в пабліку у соціальній мережі «ВКонтакте». Широкої популярності «редани» набули у лютому 2023 року, коли представники субкультури почали влаштовувати масові бійки з футбольними фанатами у московських торгових центрах. Зокрема, в лютому 2023 року, у москві в Авіапарку зібралися сотні людей, які влаштували масову бійку. Силовики затримали 300 осіб. Однак підлітків це не зупинило. Очолює цей рух хлопець на ім'я Алі – це гравець у Dota 2 і Counter-Strike. Відомо про нього досить мало [6].

Проте, у поліції Києва наголошують, що пропаганда насильства серед українських підлітків – це російська інформаційно-психологічна спецоперація (ПСО) з метою дестабілізації ситуації в нашій державі. Тому, правоохоронці закликають батьків стежити за своїми дітьми. Зокрема вони зазначають, що: «Провокування масових бійок серед молоді і підлітків – це спроба російських пропагандистів провести чергову інформаційно-психологічну операцію та використати дітей для дестабілізації внутрішньої ситуації в Україні. Тож поліцейські Києва вкотре закликають батьків спілкуватися з дітьми, звертати увагу на їх поведінку, коло спілкування і способи проведення дозвілля».

Втім, керівник поліції Харківщини, В. Тимошко, вважає, що це робиться, щоб пропагандисти з рф мали змогу «посмакувати» деталі бійок та порадіти проблемам нашої держави. Він зазначає, що: «За задумом ФСБ недодержави, яка шляхом маніпулювання та обману «зібрала» у групи всіх

цих людей, вони повинні були вчинити масову бійку в центрі міста, щоб ТБ недодержави могло посмакувати з цього. У багатьох вилучено балончики з газом, ножі, кастети! І це в нашому багатостраждальному, незламному місті!». Війна йде не тільки на полі бою. Ворог хоче знищити нашу країну і використовує наших з вами дітей задля досягнення своїх крвожерливих цілей» [6].

На думку Ігора Зінкевича, депутата Львівської міськради, який відстежував ситуацію з ПВК «Редан» у місті спільно з силовиками: *«В українському суспільстві немає проблем з самовираженням молоді, ніхто нікого не утискає через вигляд. Тому розумію, що ця субкультура штучно і масово запускається, визначають координаторів, які пробують показати, що це відбувається не лише в Росії, але й Україні, до того ж під час війни з Росією. Думаю, що до того мають стосунок спецслужби Росії, щоб дестабілізувати ситуацію»* [4].

Нині постає питання: **«Чому саме російську субкультуру наслідують українські підлітки, які зблизька бачать наслідки війни росії в Україні?»** Тут заслуговує на увагу думка, експертки з прав дитини, Христини Шабат: *«Просто є хаос, який штучно створений і контрольований. Поліція цей рух контролює. Ці підлітки не мають якогось альтернативного середовища, шукають своє місце у світі. Тоді вони потрапляють у таку субкультуру. Такі нові субкультури це нормально для підлітків, але яка мета руху і чому це створюється, що хочуть зробити? Не думаю, що підлітки знали, що рух із Росії. Багато думають, що це просто бійка, що це самовираження, не думають про наслідки* [4]. Підлітковий вік – складний, а субкультура не є чимось новим для молоді».

В зазначеному вище контексті, з історії відомо, що найбільше в Україні неформальне гіпі-середовище у радянський час було у Львові. Ця субкультура орієнтувалась на демократичні цінності та Захід. Як каже Ілько Лемко, представник неформального молодіжного середовища у Львові у радянський час: *«Кожне молоде покоління вар'ює по-своєму. Зараз нові технологічні, медійні речі, а принцип лишається той самий. Наша субкультура була протестна, проти радянської влади, тих критеріїв. Радянський Союз був тоталітарним суспільством.*

Росія скочується до тоталітаризму і там серед молоді можуть бути протестні настрої. Не думаю, що вся молодь підтримує режим путіна, можуть бути якісь там такі протестні речі, але це аж ніяк не може привести до повалення режиму» [4].

Якщо у Росії побачать, що російська субкультура набирає масового характеру, для прикладу в Україні, то російській владі буде вигідний цей

рух, який вона візьме під свій контроль і маніпулюватиме підлітками, зазначають експерти. Тоді, цей рух буде небезпечним для української молоді та й українського суспільства загалом. Не забуваймо, що психологічна війна – це атака на ідентичність кожного, на базові питання: «Хто Я?», «Яка моя функція?», «Яке моє місце у всьому, що коїться?», «Що я маю робити?».

Отже, як **висновок**, зазначимо, що ПВК «Редан» це – нова молодіжна субкультура, яка нібито виступає проти «офніків» (сучасна назва гопників та хуліганів), «скінхедів», футбольних фанатів та представників національних меншин. Члени угруповання носять довге волосся, чорний одяг із зображенням павуків і спілкуються специфічним сленгом.

Сьогодні на тему новоутвореної субкультури «ПВК» з'явилося багато спекуляцій. Одні називають «ПВК Редан» «бойовими анімешниками, які дали відсіч гопнікам», інші – радикальними націоналістами, а треті навіть не хочуть заглиблюватися в діяльність чергової молодіжної субкультури. У росії кажуть, що за новим рухом стоять «представники недружніх країн», а в українській поліції вважають це «спробою ворожих пропагандистів провести чергову ІІСО та використати дітей для дестабілізації внутрішньої ситуації».

«Детектор Медіа провели власний аналіз історії «ПВК Редан», зокрема: як «флешмоб» ширився соцмережами (часто назву та символіку використовували заради збільшення кількості підписників) та як українські медіа підхопили бездоказові твердження і почали залякувати батьків новим «синім китом», надаючи небезпечного поштовху на хвилі хайпу.

Психологи вважають, що в сучасних умовах, враховуючи і воєнний стан, головне для людини це сенс життя. Без сенсу людина не може жити. Особистий сенс ти знаходиш, коли знаєш чітко своє служіння. Отже, можна припустити, що пропонувані анімешні історії тлумачать вічні істини підліткам, які тільки-тільки почали думати про сенс життя. Тому аніме так цікавить, бо дає відповіді на найбільш важливі питання сучасних молодих (і не тільки молодих) людей: «У чому мій особистий сенс життя? Навіщо саме я тут? Як мені знайти себе?». І (аніме) дає їх, розповідаючи історії, що запам'ятовуються. Чим не яскравий і наочний опис духовної подорожі?

ЛІТЕРАТУРА

1. Мілюта В. 160 груп ПВК «Редан» вже виявили на Київщині: що відомо. URL: <https://bigkyiv.com.ua/>

2. У Тернополі помітили прихильників агресивного російського руху «ЧВК Редан». URL: <https://fainemisto.tv/news/51851-u-ternopoli-pomityly-pryhylnykyv-agresyvno-go-rosijskogo-ruhu-chvk-redan-video>
3. Чи зафіксували молодіжний рух «Редан» у Тернополі. URL : <https://t1news.tv/chy-zafiksuvaly-nebezpechnyj-ruh-redan-u-ternopoli>
4. Чому українські підлітки почали наслідувати російську субкультуру? Наскільки масовим є цей рух в Україні? URL: <https://www.radiosvoboda.org/a/pavuky-redan-subkultura-biyky/32292295.html>
5. Що таке аніме та чому воно подобається людям: візуальні прийоми, історія виникнення та насильство. URL : <https://suspilne.media/407082-so-take-anime-ta-comu-vono-podobaetsa-ludam-vizualni-prijomi-istoria-viniknenna-ta-nasilstvo/>
6. Що таке ПВК «Редан» та як воно пов'язане з аніме та росією. URL : <https://chas.news/current/scho-take-pvk-redan-ta-yak-vono-povzane-z-anime-ta-rosieyu>

Олександр ЯЩИК

*Кандидат педагогічних наук, доцент кафедри комп'ютерних технологій
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка,
sanytnpi@gmail.com*

Степан ІЛЬКІВ

*Здобувач третього освітньо-наукового рівня вищої освіти
Тернопільського національного педагогічного університету
імені Володимира Гнатюка
0938084482@ukr.net*

ВИКОРИСТАННЯ ДОПОВНЕНОЇ РЕАЛЬНОСТІ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ

XXI століття характеризується в науці, як період інтенсивного впровадження та використання ІКТ в освіті та навчанні, що дозволяє збільшити перелік пізнавальних завдань для здобувачів освіти. Окрім того, застосування ІКТ в навчальному процесі дозволяє практикувати завдання дослідницького характеру, створювати умови для самостійної роботи, а також можливість відтворення та моделювання різних об'єктів.

Відсутність можливості особисто ознайомитись з різноманітними об'єктами, зменшує для здобувачів освіти можливість правильно сформулювати уявлення про певні предмети та їх призначення. Це унеможлиблює наблизити зміст навчальних предметів до реального життя. Використання наочності допомагає формувати у здобувачів освіти усвідомленні та міцні знання, здійснює перехід від абстрактного мислення до конкретного та точного.